

Danmarks Smørexport 1897—98.

Af

Konsulent **B. Bøggild.**

Ligesom i de nærmest foregaaende Aar har Redaktionen af »Tidsskrift for Landøkonomi« ønsket ogsaa iaar tidligst muligt at fremlægge de statistiske Meddelelser vedrørende Danmarks Smøromsætning med Udlandet, som tidligere ledsagede Tidsskriftets aarlige Mælkeriberetning. Og ved velvillig Imødekommenhed fra statistisk Bureaus Side er det blevet Redaktionen muligt at fremskaffe det paagjældende Materiale allerede

Smørindførselen til Danmark i Pund.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1894 — $\frac{30}{9}$ 1895	$\frac{1}{10}$ 1895 — $\frac{30}{9}$ 1896	$\frac{1}{10}$ 1896 — $\frac{30}{9}$ 1897	$\frac{1}{10}$ 1897 — $\frac{30}{9}$ 1898
Sverrig	20,451,158	13,722,211	17,150,066	17,201,922
Rusland (Finland)....	10,916,420	12,553,773	14,025,856	14,860,175
Tyskland.....	3,229,577	3,138,094	1,999,255	1,076,188
Amerika.....	297,179	1,940,721	1,945,949	487,476
England.....	554,818	341,779	360,494	448,160
Frihavn.....	272 125	320,842	229,073	»
Andre Lande.....	8,279	51,769	70,539	29,727
Ialt...	35,729,556	32,069,189	35,781,232	34,103,648

i Begyndelsen af December og i betydelig fyldigere Skikkelse, end det hidtil er bleven offentliggjort af Bureauet selv.

Hvad først Indførselen angaar, ses den af omstaaende Tabel iaar at have været noget mindre end 1896—97. Nedgangen hidrører fra mindre Tilførsler fra Tyskland og Amerika. Tabellen viser en jævn Nedgang for det tyske Smørs Vedkommende, og der er Grund til at antage, at denne Indførsel vil blive af mindre og mindre Betydning, da Tyskland fremtidig næppe vil kunne faa Smør tilovers til Udførsel. Af den anførte Mængde er c. 300,000 Pd. Transitgods, som har passeret Esbjerg, medens det øvrige har været indført dels over Landtoldgrænsen og dels til Kjøbenhavn og maa antages for en Del at have været billigt Smør til Bagerbrug o. l. — Fra Amerika kommer der kun billigt Smør, hvoraf der altid kan sælges en Del i Kjøbenhavn, men iaar har Tilførselen af denne Vare været lille og uregelmæssig.

Den største Del af det fremmede Smør er som sædvanlig kommen fra Sverrig og Finland. Det finske og russiske Smør indføres hovedsagtelig af Firmaer, hvis

Indførselen af Smør fra Sverrig i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1892—93.....	2,033,596	2,380,956	3,514,691	3,984,439	11,913,682
1893—94.....	3,537,213	3,563,343	4,301,250	4,481,606	15,883,412
1894—95.....	8,413,022	4,083,677	4,083,709	3,870,750	20,451,158
1895—96.....	3,806,136	3,785,060	1,741,746	4,389,269	13,722,211
1896—97.....	3,814,725	4,570,840	4,168,575	4,595,926	17,150,066
1897—98.....	4,144,356	4,200,738	4,028,935	4,827,893	17,201,922

Forretning det er at forsyne de kjøbenhavnske Butikker med godt Husholdningssmør, der maa kunne sælges

noget billigere end fejlfrie danske Varer. Det svenske Smør derimod er hovedsagentlig gode, sydsvenske Mærker, der regelmæssig forhandles af danske Smørexportører eller københavnske Opkøbere for engelske Handelshuse. Af omstaaende Tabel ses, at Mængden nu er omtrent ligelig fordelt over hele Aaret, og at kun 1894—95 danner en Undtagelse i saa Henseende med en usædvanlig stor Indførsel i de Maaneder, da Noteringsforandringen foranledigede store Omvæltninger endog i gamle og regelmæssige Handelsforbindelser.

Smørudførselen fra Danmark i Pund.

Til	$\frac{1}{10}$ 1894— $\frac{30}{9}$ 1895	$\frac{1}{10}$ 1895— $\frac{30}{9}$ 1896	$\frac{1}{10}$ 1896— $\frac{30}{9}$ 1897	$\frac{1}{10}$ 1897— $\frac{30}{9}$ 1898
England.....	113,243,672	118,867,125	124,050,068	139,557,161
Tyskland.....	1,409,016	2,100,105	2,877,679	2,778,517
Sverrig.....	378,215	240,280	692,191	355,366
Norge.....	111,639	111,839	44,154	40,853
Holland.....	132,710	105,975	94,591	91,746
Belgien.....	17,025	46,033	33,806	43,109
Spanien.....	95,401	219,803	67,658	—
Frankrig.....	—	—	18,048	10,188
Amerika.....	62,034	14,336	4,387	24,129
Frihavnen.....	201,531	493,052	78,207	—
Andre Lande....	73,481	137,749	120,072	156,949
Ialt...	115,724,724	122,336,297	128,080,861	143,058,018

Smørudførselens Størrelse i de fire sidste Aar ses af hosstaaende Tabel. — Det viser sig her strax, at næsten den hele Mængde gaar til England, og at Udførselen er i stadig og stærk Stigning. Smørudførselen er i det sidste Aar tiltaget med 15 Millioner Pund, og ses der hen til den næste Tabel, der alene omhandler Overskuds-Udførselen, viser Stigningen heraf sig endog

at være over $16\frac{1}{2}$ Mill. Pd., idet Indførselen er gaaet $1\frac{3}{4}$ Mill. Pd. ned.

Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1887—88	8,143,670	14,133,968	13,035,053	11,914,995	47,227,686
1888—89	8,899,671	14,595,838	15,055,030	13,162,606	51,713,145
1889—90	12,137,417	21,297,156	15,469,119	16,589,575	65,493,267
1890—91	17,205,465	17,675,110	17,948,463	17,725,678	70,554,716
1891—92	16,363,866	18,368,304	17,985,390	16,337,020	69,054,580
1892—93	15,578,590	18,072,829	19,955,720	18,571,121	71,778,260
1893—94	16,117,665	21,152,415	21,936,418	23,541,890	82,748,378
1894—95	13,516,364	23,261,833	23,219,213	19,997,758	79,995,168
1895—96	20,844,581	20,517,513	27,615,272	21,289,742	90,267,108
1896—97	19,285,118	23,780,652	28,954,709	20,279,150	92,299,629
1897—98	23,207,958	25,752,623	29,977,331	30,016,458	108,954,370

Aarsagen til denne meget betydelige Stigning i den iforvejen store Overskuds-Udførsel af Smør er dels at søge i en forøget Brug af Margarine og dels i en utvivlsom forøget Produktion af Smørret. — Hvormeget Margarine, der forbruges her i Landet i de 12 Maaneder, Landbrugsaaaret omfatter, kan ikke oplyses, men af Beretningen om Margarinekontrollens Virksomhed fremgaar det, hvad Produktionen og Indførselen har været i de forskjellige Finantsaar, og dér angives det, at i Aarene 1893—96 var Produktionen regelmæssig aarlig c. 16 Mill. Pd. og Indførselen c. 2 Mill. Pd., men derefter ere Tallene stegne, idet der i Finansaaret 1896—97 blev produceret 19,1 Mill. Pd. og indført 2,8 Mill. Pd., og i 1897—98 blev der endog produceret 23,8 Mill. Pd. og indført 4,0 Mill. Pd. — Forbruget maa altsaa være steget fra 18 Mill. Pd. til 21,9 og nu sidste Aar til 27,8 Mill. Pd. — Samtidig er imidlertid ogsaa Befolkningen og særlig By-

befolkningen stegen stærkt i de senere Aar, saaledes at det samlede Forbrug her i Landet af Smør og Margarine uden Tvivl nu er større end nogensinde tidligere, og selv om dette ikke kan godtgjøres ved nøjagtige Tal, er det dog ubetinget sandsynligt, at Smørproduktionens Stigning er noget større, end hvad Tallene for Smørudførselen, Smørindførselen og Margarineforbruget angive.

Tal for Forbrugets Størrelse her i Landet af Smør og Margarine tilsammen, kan ifølge Forholdenes Natur ikke fremskaffes med nogen stor Nøjagtighed, — det maa vel nu være omtrent 100 Millioner Pund om Aaret; men af stor Interesse vil det være i mange Henseender, om det snart kunde opnaaes, ligesom aarlige Kreaturtællinger, at faa aarlige Opgjørelser for Smørproduktionens Størrelse paa alle de Mælkerier, som staa under Fabrikinspektørernes Tiisyn, eller endnu bedre at faa det nu af Mejeriforeningerne paabegyndte Arbejde med »Driftsstatistikken« udvidet til at omfatte alle Landets Mælkerier.

Som et Vidnesbyrd om Smørproduktionens Stigning paa Grund af det frugtbare Aar, kan det paapeges, at Tabellen over Overskuds-Udførselen ikke alene viser Stigning i alle Kvartalerne, hvilket kunde skyldes et forøget Margarineforbrug og et forøget og forbedret Kohold; men der er en særlig stor Stigning i Juli Kvartal, nemlig fra 20 til 30 Millioner Pund, eller en Stigning af c. 50 pCt., og Tabellen viser for Juli Kvartal ikke alene et større Tal end for Aarets andre Kvartaler, medens Tallet for April Kvartal ellers som Regel plejer at være størst, men Tallet er ogsaa det største, der overhovedet nogensinde er naaet i noget enkelt Kvartal. — Det er første Gang, at Overskuds-Udførselen i Løbet af tre Maaneder har beløbet sig til over 30 Millioner Pund Smør.

Af det udførte Smør var, som omstaaende Tabel viser, 118,8 Mill. Pd. eller lidt over 83 pCt. dansk Produkt, medens 24,2 Mill. Pd. eller henimod 17 pCt.

Udførselen af dansk og fremmed Smør.

Kvartaler	Dansk Smør Pd.	Fremmed Smør			Ialt Pd.
		Told- berigtiget Pd.	Trans- iteret Pd.	Til- sammen Pd.	
Oktober 1897..	24,712,538	4,777,007	852,310	5,629,317	30,341,855
Januar 1898...	26,958,782	4,696,685	991,175	5,687,860	32,646,642
April 1898....	33,246,768	5,406,574	1,119,428	6,526,002	39,772,770
Juli 1898.....	33,930,736	5,187,147	1,178,868	6,366,015	40,296,751
Hele Aaret 97-98	118,848,824	20,067,413	4,141,781	24,209,194	143,058,018

var fremmed Smør, og af dette sidste var 20,1 Mill. Pd. toldberigtiget, medens 4,1 Mill. Pd. var rent Transitgods. Af dette fremmede Smør gik 23,6 Mill. Pd. til England, medens c. 0,6 Mill. Pd. sendtes til Tyskland, Sverrig, Rusland, Norge og Belgien. — Dernæst kan det paapeges, at Tabellen godtgjør, at Exporten af fremmed Smør foregaar til alle Aarstider, men dog mest i April og Juli Kvartaler. — Til England er der over Kjøbenhavn sendt 18,9 Mill. Pd. toldberigtiget og 3,2 Mill. Pd. transiteret Smør, medens der over Esbjerg er sendt 0,7 Mill. Pd. toldberigtiget og 0,3 Mill. Pd. transiteret og over Frederikshavn 0,5 Mill. Pd. transiteret Smør, saaledes at der ialt til England er sendt fra Kjøbenhavn 22,1 Mill. Pd. fremmed Smør, men fra Provinstoldstederne kun 1,5 Mill. Pd.

Blandt det udførte Smør er der dernæst Grund til at skjælné mellem, hvad der er exporteret i hermetisk lukkede Daaser, og hvad der er sendt bort i anden Embalage (Dritler, Kasser med mildt saltet eller fersk Smør o. s. v.).

Udførselen af Smør i Daaser.

Til	1893—94 Mill. Pd.	1894—95 Mill. Pd.	1895—96 Mill. Pd.	1896—97 Mill. Pd.	1897—98 Mill. Pd.
England.....	1,890	1,109	1,345	1,259	1,382
Tyskland.....	1,843	1,105	1,976	2,092	1,947
Andre Lande .	0,505	0,545	0,815	0,252	0,208
Ialt	4,238	2,759	4,136	3,603	3,537

Af hosstaaende Tabel fremgaar det, at Daasesmørret indskrænker sig til 3—4 Millioner Pund om Aaret, der hovedsagentlig gaar til England og Tyskland, hvorfra det for største Delen forsendes videre til oversøiske Pladser, eller hvor det for en Del anvendes til Skibsproviantering. At Mængden til »andre Lande« i Aar er mindre end sædvanlig skyldes for en Del, at der, efter Forlydende formedelst Krigen, intet Smør kunde sælges til Spanien. — Bemærkes maa det, at Tyskland faar c. 2 Mill. Pd. Smør i Daaser af den her fra Landet kun 2,8 Mill. Pd. store Tilførsel, og da Daasesmørret maa formodes for største Delen atter at blive exporteret fra Hamborg, Bremen o. s. v., bliver der højst c. 1 Million Pund tilbage i Tyskland, hvilket omtrent er den samme Mængde Smør, som Danmark tilføres fra Tyskland (se Tabellen ang. Smørindførselen).

Hvormeget Smør, der exporteres i Kasser eller i »fersk« Tilstand i anden Emballage, kan derimod ikke angives, ligesaa lidt som hvormeget der er gaaet »til Paris«. Dette sendes nemlig som Regel over England og indgaar følgelig i Exporten til England; men der vides, at nogle Mælkerier i Jylland samt et Par Stykker paa Sjælland i nogle Vintermaaneder pakkede Smørret i 20 Punds Stykker i Lærred, 4 Stykker i Halm i hver Kasse, saaledes at Modtageren i Paris let kan pakke

det om i smaa Vidiekurve. — Endvidere er det bekjendt, at »Dansk Andelssmørpakkeri« i Esbjerg, som har den største Export af fersk og mildtsaltet Smør, i det forløbne Aar, Pakkeriets tredje Driftsaar, har havt en samlet Omsætning af c. 4½ Mill. Kroner og nu har en Omsætning af 11—1200 Dritler ugentlig. Paa Selskabets Repræsentantmøde i Kolding oplystes det, at Bygning og Inventar i Esbjerg nu staar i 112,000 Kroner, samt at Omsætningsforholdene i sidste Driftsaar har stillet

Udførselen af Smør til England.

Fra	1893—94 Mill. Pd.	1894—95 Mill. Pd.	1895—96 Mill. Pd.	1896—97 Mill. Pd.	1897—98 Mill. Pd.
Kjøbenhavn ..	58,947	54,178	65,522	68,846	73,196
Helsingør	>	1,715	>	>	>
Esbjerg	17,570	26,138	20,668	23,498	32,077
Odense	10,613	8,406	9,213	8,345	9,281
Aarhus	8,361	7,680	7,718	6,390	8,312
Randers	5,438	4,992	5,073	4,817	5,157
Aalborg	2,474	2,599	2,932	2,729	3,339
Svendborg ...	2,990	2,561	2,836	3,481	2,747
Frederikshavn	1,406	2,044	1,702	2,571	2,370
Horsens	2,751	1,964	1,422	1,296	1,101
Nykjøbing F..	0,462	0,499	0,966	1,295	0,994
Nakskov	0,374	0,468	0,815	0,782	0,983
Ialt	111,386	113,244	118,867	124,050	139,557

sig saaledes, at man paa Hovedforretningen, fersk og mildtsaltet Smør i 1 Pund's Stykker, næppe har naaet foregaaende Aars Priser, medens det paa andre Pladser har lykkedes at anbringe fersk Smør til Priser, der betinge, at Pakkeriet har givet et Udbytte, som Andels- haverne anse for tilfredsstillende. Forretningens samlede Driftsudgifter andrage nu c. 122,000 Kr. aarlig. Ved Repræsentantmødet udtaltes en Tak til Ledelsen og de af-

gaaende Bestyrelsesmedlemmer, som gjenvalgtes enstemmigt.

Til Belysning af de forskjellige danske Havnebyers Betydning for Smørexporten til England ere Udførselsmængderne i de sidste 5 Aar sammenstillede i en særlig Tabel. For rigtig Forstaaelse af denne maa det erindres at Vinteren 1894—95 var »Isvinter« ligesom 1892—93 med Uregelmæssigheder i Transportforholdene og Standsning af Dampskibstrafikken fra Kjøbenhavn, Odense, Aalborg og flere andre Byer, medens Smørret stadig kunde udskibes fra Esbjerg og Frederikshavn og derfor i nogle Uger sendtes dertil og til Helsingør af Exportørerne i de tilfrosne Havnestæder for at bringes frem til Kunderne til de regelmæssige Ugedage. I Talrækken fra 1894—95 er der derfor særlige Forhold, som gjøre sig gjældende; men ses der bort herfra, vil man for de andre Aar finde en ret god Regelmæssighed i Udviklingen. — Byerne ere ordnede efter aftagende Smørmængde i 1897—98, og det viser sig, at Kjøbenhavn og Esbjerg blive mere og mere de to vigtigste Pladser for den danske Smørexport, medens de fleste andre Havne blive staaende med omtrent samme Smørmængde. Aalborg og Frederikshavn gaa noget fremad og ligesaa de to Exportpladser af mindst Betydning, Nakskov og Nykjøbing paa Falster, hvorimod Horsens gaar regelmæssig nedad.

Exporten fra Esbjerg er næsten fordoblet i de fire Aar 1894—98; medens de fem østjydske Exporthavne, Horsens, Aarhus, Randers, Aalborg og Frederikshavn 1893—94 tilsammen exporterede 20,4 Mill. Pd. og 1897—98 tilsammen 20,3 Mill. Pd., er Exporten fra Esbjerg alene stegen fra 17,6 til 32,0 Millioner Pund.

Hvad Smørprisen i det forløbne Aar angaar, skal denne nærmere omtales i den sædvanlige Mælkeribetning i næste Aargang af Tidsskriftet. Her skal kun nævnes, at medens Gjennemsnittet af Topnoteringen fra $\frac{1}{11}$ 96 til $\frac{31}{10}$ 97 var 90,1 har den i 1897—98 kun

været 88,1; men Mælkerierne have formentlig i det sidst forløbne Aar i endnu større Udstrækning end det foregaaende Aar opnaaet Topnotering i alle Aarets Uger eller i nogle Tilfælde endog noget mere, saaledes at medens man for 1896—97 kunde angive, at Flertallet af Mælkerierne som Gjennemsnitspris havde faaet c. 90 Øre, kan Gjennemsnitsprisen for 1897—98 angives til 88 Øre eller næsten 2 Øre mindre end det foregaaende Aar.

Om Aaret i sin Helhed maa det siges, at Prisen har været lav, men Aaret har dog været godt, fordi Produktionen og Exporten har været meget større end nogensinde tidligere.